

Nümunəvi peşə standartı
Peşə standartı üzrə qiymətləndirmə nümunəsi
M essis l r  c n nümunəvi təlim standartı

K c l r  tava döşəyən

İngilis dilində adı: Street tile layer

N: 7122-2-00028-01

Azərbaycan Respublikasının  m k və  halinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Dünya Bankının birgə həyata keçirdiyi “Sosial M dafi nin İnkışafı” layihəsinin “ISCO 88/08-  uyğun t kmill şdirilm ş peşə standartlarının v  əlaqədar təlim standartlarının hazırlanması” tapşırığı c rciv sində “GOPA Consultants” v  “SEFT Consulting” tərəfindən hazırlanmışdır.

Bakı
Mart, 2012-ci il

İSTİFADƏ OLUNAN ANLAYIŞLAR

Bacarıq

Verilmiş iş üzrə vəzifə və fəaliyyətləri yerinə yetirmək qabiliyyətidir.

Bacarıq səviyyəsi

Həyata keçirilən fəaliyyətlərin əhatəliliyi və mürəkkəbliyi ilə müəyyən olunur, burada fəaliyyətlərin mürəkkəbliyi əhatə üzərində üstünlüyə malikdir. Hər bir bacarıq səviyyəsi üzrə müvafiq bilik səviyyəsi tələb olunur. ISCO-da, eləcə də Məşğulluq Təsnifatında aşağıdakı dörd geniş bacarıq səviyyəsi müəyyən edilir:

Birinci bacarıq səviyyəsi

Birinci bacarıq səviyyəsi üzrə peşələr sadə və dövri fiziki fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsini zəruri edir. Bundan əlavə, birinci bacarıq səviyyəsində bir çox peşələr fiziki güc və dözümlülük tələb etdiyi halda, əksəriyyətində sadə yazıb-oxuma və rəqəmlərlə işləmə bacarığı tələb olunur. Bu bacarıqlara ehtiyac duyulduğu halda belə, onlar işin əsas hissəsini təşkil etmir.

Birinci bacarıq səviyyəsinə daxil olan bəzi peşələrdə səriştəli fəaliyyət üçün ibtidai təhsili və ya əsas təhsilin birinci mərhələsini başa vurmaq (ISCED üzrə 1-ci səviyyə) tələb oluna bilər. Bəzi işlər üçün isə iş yerlərində qısamüddətli təlimlər tələb oluna bilər.

Birinci bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələr ixtisası olmayan işçi qüvvəsini əhatə edir.

İkinci bacarıq səviyyəsi

İkinci bacarıq səviyyəsi üzrə bütün peşələrdə səriştəli fəaliyyət üçün tələb olunan bilik və bacarıqlar, adətən, ümumi orta təhsilin birinci mərhələsini başa vurmaqla (ISCED üzrə 2-ci səviyyə) əldə olunur. Bəzi peşələrdə ümumi orta təhsilin ikinci mərhələsini bitirmək zəruri hesab olunur (ISCED üzrə 3-cü səviyyə) ki, bura ixtisaslaşmış peşə təhsili və iş yerlərində həyata keçirilən təlim də daxil ola bilər. Müəyyən peşələr ümumi orta təhsili bitirdikdən sonra ilk peşə-ixtisas təhsili almağı (ISCED üzrə 4-cü səviyyə) tələb edir. Bəzi hallarda isə iş təcrübəsi və iş yerlərində həyata keçirilən təlim formal təhsili əvəz edə bilər.

İkinci bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələrə ixtisaslı işçilər daxildir.

Üçüncü bacarıq səviyyəsi

Üçüncü bacarıq səviyyəsindəki peşələr, adətən, ixtisaslaşmış sahə üzrə geniş praktiki, texniki və metodoloji biliklər tələb edən mürəkkəb texniki və praktiki fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsini əhatə edir. Bu bacarıq səviyyəsi üzrə peşələr, ümumiyyətlə, yüksək səviyyədə yazıb-oxuma və rəqəmlərlə işləmə bacarığı, eləcə də inkişaf etmiş ünsiyyət bacarığı tələb edir.

Üçüncü bacarıq səviyyəsi üzrə tələb olunan bilik və bacarıqlar, adətən, ümumi orta təhsil bazasına əsaslanan təhsil müəssisələrində 1-3 illik təhsil vasitəsi ilə əldə olunur (ISCED üzrə 5b səviyyəsi). Azərbaycanda bu bacarıq səviyyəsinə uyğun təhsil adətən orta ixtisas təhsili müəssisələrində (kolleclər) verilir. Bəzi hallarda müvafiq sahə üzrə geniş iş təcrübəsi və iş yerlərində həyata keçirilən uzunmüddətli təlim formal təhsili əvəz edə bilər.

Üçüncü bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələr əsasən texniki işçiləri əhatə edir.

Dördüncü bacarıq səviyyəsi

Dördüncü bacarıq səviyyəsinə, adətən, ixtisaslaşmış sahə üzrə geniş nəzəri və praktiki biliklər əsasında mürəkkəb problemlərin həlli və qərarların qəbul edilməsini tələb edən fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsi daxildir. Bu bacarıq səviyyəsi üzrə peşələr, ümumiyyətlə, yüksək səviyyədə yazıb-oxuma və rəqəmlərlə işləmə bacarığı, eləcə də təkmilləşmiş ünsiyyət bacarığı tələb edir.

Dördüncü bacarıq səviyyəsi üzrə tələb olunan bilik və bacarıqlar, adətən, ali təhsil müəssisələrində birinci və ya daha yüksək elmi dərəcənin verilməsi ilə yekunlaşan 3-6 illik təhsil vasitəsi ilə əldə olunur (ISCED üzrə 5a səviyyəsi və ya daha yüksək səviyyə). Bu bacarıq səviyyəsi üçün Azərbaycanda adətən bakalavriat və daha yüksək təhsil pillələri uyğun gəlir.

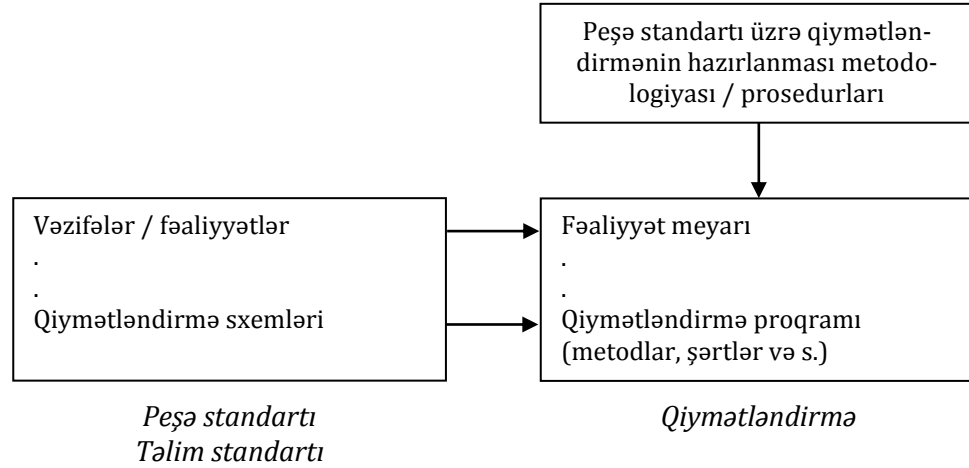
Dördüncü bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələrə menecerlər, mühəndislər, müəllimlər, həkimlər və s. daxildir ki, bunlar çox vaxt peşəkarlar adlandırılır.

Bilik	Təhsil və ya təcrübə vasitəsilə əldə edilən məlumat və faktlar toplusunu əhatə edir.
Əlavə / ümumi səriştələr	Müvafiq əmək fəaliyyətini həyata keçirə bilmək üçün tələb olunan səriştələrə əlavə olaraq, arzuolunan faydalı səriştələri əhatə edir. Buraya əmək fəaliyyətini təkmilləşdirə bilən, bir çox peşələr üçün ümumi olan və gələcəkdə tələb olunacaq səriştələr daxildir. Bunlar işçilərin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün əsas kimi çıxış etmir.
Əvvəlki təlimin tanınması	<p>Harada və necə təhsil almasından asılı olmayaraq, qeydə alınmış ixtisaslar və vahid standartlar baxımından insanların əvvəlki təliminin tanınması prosesidir. İnsanlar təhsil müəssisəsində formal təlim keçmələrindən və ya qeyri-formal təlim əldə etmələrindən asılı olmayaraq, öyrənmə prosesini heç vaxt dayandırmırlar.</p> <p>Əvvəlki təlimin qiymətləndirilməsi və tanınması prosesi aşağıdakı kimidir:</p> <ul style="list-style-type: none">• Şəxsin nə bildiyi və nə bacardığının müəyyənləşdirilməsi;• Şəxsin bilik və bacarıqlarının xüsusi standartlar, səriştələrin qiymətləndirilməsi üzrə əlaqəli meyarlar ilə müqayisə edilməsi;• Bu standartlara münasibətdə təlimin qiymətləndirilməsi;• Şəxsin formal, qeyri-formal və informal təlimlər vasitəsilə keçmişdə topladığı bacarıq, bilik və təcrübənin tanınması.
Fəaliyyət	Fərdin vəzifələrinin bir hissəsi olan iş və ya məsuliyyəti əks etdirir. Buna görə də vəzifə bir sıra fəaliyyətlərə bölünür.
Formal təlim	Azərbaycan Respublikasının təhsil və təlim müəssisələrində həyata keçirilir, dövlət təhsil sənədinin verilməsi ilə nəticələnir. Təhsil müəssisələrində formal təlimlər dövlət təhsil standartlarına uyğun olaraq aparılır. Əldə edilən səriştələr testlər vasitəsilə yoxlanılır və dövlət təhsil sənədi verilir.
İnformal təlim	Özünü-təlim yolu ilə bilik və bacarıqlara yiyələnmənin formasıdır. Təhsil və təlim müəssisələrindən kənarında həyata keçirilir və təbii olaraq gündəlik həyatımızda müşahidə olunur. Formal və qeyri-formal təlimdən fərqli olaraq, informal təlim çox vaxt qeyri-ixtiyari baş verir və beləliklə, hətta fərdlərin özləri də səriştələrinin artırılmasında onun rolunu hiss etməyə bilər (məsələn, kütləvi informasiya vasitələrindən, ictimaiyyət arasında gündəlik qarşılıqlı əlaqələrdən və ümumi münasibətlərdən məlumatın əldə edilməsi).

	<p>O, təlimin həyata keçirilməsi sahəsində (xüsusilə) ixtisaslaşmamış hər hansı bir şəxs (yəni ailə üzvləri, digər əlaqəli şəxslər və s.) tərəfindən istiqamətləndirildiyi halda, məqsədli xarakter daşıya bilər. İnfomal təlim ölkə səviyyəsində qəbul edilən diplom və sertifikatların verilməsi ilə nəticələnir.</p>
İş	<p>Fərdin işəgötürən üçün və ya sərbəst məşğulluq şəraitində həyata keçirdiyi vəzifə və ya fəaliyyətlərin toplusudur (ISCO-08 -ə uyğun olaraq).</p>
İşə yanaşma	<p>Müəyyən ideya, obyekt, şəxs və ya vəziyyətə müsbət və ya mənfi münasibəti əks etdirir.</p> <p>Yanaşma fərdin fəaliyyət seçimini, çətinlik, həvəsləndirmə və mükafatlara (hamısı birlikdə stimulyasiya adlanır) cavab reaksiyasını müəyyən edir. Bu baxımdan yanaşma iş üçün xeyli vacibdir.</p> <p>Yanaşmanın 4 əsas komponenti var: (1) Emosional: hiss və həyəcan; (2) İdrak: məntiqlə həyata keçirilən inam və fikirlər; (3) İrədi: fəaliyyət meyilləri; (4) Qiymət: stimullara mənfi və ya müsbət münasibət.</p>
Qeyri-formal təlim	<p>Təhsil sistemi ilə paralel şəkildə aparılır və dövlət təhsil sənədinin verilməsi ilə müşayiət olunmur. Qeyri-formal təlimlər iş yerlərində və ya formal təlim sistemlərinə yardım üçün yaradılmış təşkilat və ya mərkəzlərdə, dərnlərdə, fərdi məşğələlərdə, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları və qruplarında həyata keçirilə bilər.</p>
Qiymətləndirmə metodu	<p>Səriştəni ölçmək üçün üsul və ya alətdir.</p>
Qiymətləndirmə paketi	<p>Fəaliyyət meyarı da daxil olmaqla fərdin səriştələrinin qiymətləndirilməli olduğu müxtəlif qiymətləndirmə metodlarıdır.</p>
Qiymətləndirmə sxemi	<p>Qiymətləndirmə standartlarının vəzifələrini və onların yerinə yetirilmə istiqamətlərini müəyyən edir.</p> <p>Peşə standartları üzrə qiymətləndirmənin məqsədi fərdin müvafiq peşə standartını fəaliyyətlər, vəzifələr və ya tapşırıqlar üzrə həyata keçirə bilməsini müəyyən etməkdir. Sözügedən tapşırıqlar, peşə standartında müəyyən edilən texniki bacarıqları, planlaşdırma və problemləri həll etmə biliklərini, gözlənilməz vəziyyətlərdə hərəkət etmək bacarığını, digər şəxslər ilə işləmək bacarığını və ünsiyyət bacarıqlarını əhatə etməlidir.</p> <p>Peşə standartları üzrə qiymətləndirmənin məqsədlərinə, digər məsələlərlə yanaşı, aşağıdakılar daxildir:</p> <ul style="list-style-type: none">• İşəgötürmə;• Karyera yüksəlişi;• Bilik və bacarıqlarda olan boşluqların və təlim ehtiyaclarının müəyyən edilməsi;• İşçi heyətinin qiymətləndirilməsi. <p>Qiymətləndirməni planlaşdırma zamanı onun xarakterik cəhətlərinə xüsusi diqqət yetirmək lazımdır: qiymətləndirmə hansı interval çərçivəsində həyata keçirilməlidir, hansı hədəflər müəyyən edilməlidir, hansı qiymətləndirmə metodları daha məqsədəuyğundur. Qiymətləndirmə sxemi aşağıdakı qiymətləndirmə metodlarından 2 və ya 3-nü əhatə etməlidir: i) Əmək fəaliyyətinin müşahidə edilməsi; ii) İşin nəticəsinin qiymətləndirilməsi; iii) Simulyasiya; iv) Suallar (şifahi və ya yazılı); v) Layihə işi; vi) Portfel əsasında qiymətləndirmə; vii) Dinləmə qiymətləndirilməsi; viii) Fərdi</p>

araşdırmalar; ix) Müştəri qiymətləndirməsi (məsələn, müştəri sorğu formaları), ekspert və şəxsi qiymətləndirmə və s.

Peşə standartı və peşə standartı üzrə qiymətləndirmə arasındakı əlaqə aşağıdakı sxemdə göstərilmişdir.

Məşğulluq təsnifatı (MT)

Ölkədə əmək bazarının inkişafına, beynəlxalq təcrübədə qəbul edilmiş uçot və statistikaya uyğun olaraq ISCO-08 təsnifatından istifadə edilməklə, onun genişləndirilməsi əsasında 2010-cu ildə hazırlanmışdır. Onun strukturu ISCO-08 təsnifatının strukturu ilə eynidir. MT Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin 20 Dekabr 2010-cu il 180 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş və AZT041-2010 nömrəsi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Peşə

Yüksək oxşarlıq dərəcəsinə malik əsas vəzifə və fəaliyyətlərdən ibarət olan işlərin məcmusudur. Şəxsin hər hansı bir peşə ilə bağlılığı onun hazırda tutduğu vəzifə, əlavə və ya əvvəlki işləri vasitəsi ilə müəyyən olunur.

Peşə standartı

Konkret peşə sahələrində işçilərin yerinə yetirdikləri əmək funksiyalarına qoyulan ümumi tələbləri sistemli şəkildə əks etdirən normativ sənəddir. O, müvafiq səriştələr çərçivəsində işçinin bilik, bacarıq və vərdisləri nəzərə alınmaqla, onun əmək funksiyalarını yerinə yetirməsinə imkan verəcək konkret vəzifə öhdəliklərinin və fəaliyyətlərin siyahısını özündə ehtiva edir. Peşə standartı işdəki rolu təyin etməyə, işçinin fəaliyyətini qiymətləndirməyə, eləcə də, təkmilləşmə, peşə yüksəlişi üçün yollar müəyyən etməyə və hazırlamağa kömək edə bilər.

Peşə standartları ISCO-ya və Məşğulluq təsnifatına uyğun olaraq təsnifatlaşdırılır.

Peşə standartı üzrə qiymətləndirmə nümunəsi

Qiymətləndirmə hər hansı bir sahədə səriştənin aşkar edilməsi məqsədilə fərdin fəaliyyətinin aydın şəkildə müəyyən edilmiş standartlar ilə müqayisədə ədalətli və dəqiq şəkildə ölçülməsinə imkan verən prosesdir. İş yerinin qiymətləndirilməsi prosesi iş yeri ilə bağlı gündəlik fəaliyyətin tərkib hissəsini təşkil edir. Qiymətləndirmə zamanı əldə edilən nəticələr fərdlərə öz işlərini necə yerinə yetirdiyini öyrənməyə imkan verir. Bu, biliklərin, bacarıqların, yanaşma və davranışın inkişaf etdirilməsində, beləliklə, səriştənin nümayiş etdirilməsində onlara yardım edir.

Peşə standartı üzrə qiymətləndirmə nümunəsi qiymətləndirmə sxemi, fəaliyyət meyarları, qiymətləndirməni həyata keçirmək üçün zəruri

Peşələrin Beynəlxalq Standart Təsnifatı (ISCO)	<p>qiymətləndirmə metodları və resurslarını əhatə edir.</p> <p>Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) məsul olduğu əsas beynəlxalq təsnifatlardan biri olmaqla, beynəlxalq iqtisadi və sosial təsnifat qrupuna daxildir.</p> <p>ISCO iş prosesində qarşıya qoyulan vəzifə və fəaliyyətlərə müvafiq şəkildə müəyyən edilmiş qruplara uyğun olaraq işlərin təşkilində vasitə rolunu oynayır. Onun əsas vəzifələri aşağıdakıları təmin etməkdən ibarətdir:</p> <ul style="list-style-type: none">• Peşələrə dair statistik və inzibati məlumatların beynəlxalq hesabatını, müqayisəsini və mübadiləsini həyata keçirmək üçün baza rolunu oynamaq;• Peşələrin milli və regional təsnifatlarının hazırlanması üçün model rolunu oynamaq;• Bilavasitə özlərinin milli təsnifatını hazırlamayan ölkələrdə tətbiq oluna biləcək sistem rolunu oynamaq. <p>O, statistik və müştəri yönümlü proqramlar üçün nəzərdə tutulmuşdur. Müştəri yönümlü proqrama iş axtaranların iş yerlərinə yönəldilməsi, ölkələr arasında işçilərin qısa və uzunmüddətli miqrasiyasının idarə edilməsi, peşə təlimi proqramları və təlimatlarının hazırlanması daxildir.</p> <p>ISCO-nun ilk versiyası 1957-ci ildə qəbul edilmiş, daha sonra isə ISCO-68, ISCO-88 və hazırkı ISCO-08 versiyaları hazırlanmışdır.</p>
Səriştə	<p>Müvafiq əmək fəaliyyətini həyata keçirə bilmək üçün lazımi səviyyədə bilik, bacarıq, yanaşma və davranışa malik olmaqdır.</p> <p>İş kontekstində istifadə olunan “Səriştə” anlayışı iş yerində tətbiq olunan bacarıqları əks etdirir. Səriştə şəxs nəyi bilir (bilik), nəyi bacarır (bacarıq), nəyi etmək istəyir (yanaşma) və bunu necə edir (davranış) məhfumlarının birləşməsinin nəticəsidir. Beləliklə, səriştə işi yerinə yetirmək üçün lazım olan texniki peşə elementləri, ümumi şəxsi xüsusiyyətlər və istəklərin birləşməsidir.</p> <p>Səriştələr həmçinin işçinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün baza rolunu oynayır.</p>
Təhsilin Beynəlxalq Standart Təsnifatı (ISCED)	<p>1970-ci illərin əvvəllərində UNESCO tərəfindən həm ayrı-ayrı ölkələrdə, həm də beynəlxalq səviyyədə təhsilə dair statistik məlumatların əldə olunması, toplanması və təqdim olunmasına xidmət edən bir vasitə kimi hazırlanmışdır. ISCED 1975-ci ildə Cenevrədə keçirilən Təhsilə dair Beynəlxalq Konfransda qəbul edilmiş və daha sonra 1978-ci ildə Parisdə keçirilən UNESCO-nun Ümumi Konfransında qüvvəyə minmişdir. Hazırda istifadə edilən təsnifat ISCED 2011-dir.</p>
Təlim standartı	<p>İş yerində vəzifə və fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsi üçün zəruri <i>səriştələri</i> (bilik, bacarıq və yanaşmaları, həmçinin əlavə ümumi səriştələri) təsvir edir. Bu səbəbdən, onlar fəaliyyət meyarları hesab edilir və aşağıdakı hallarda istifadə olunur:</p> <ul style="list-style-type: none">• istehsaldan ayrılmadan peşə təlimlərinin hazırlanması;• istifadəyə yararlı səriştələrin inkişaf etdirilməsi və təmin olunması üçün təlim institutları ilə müəssisələr arasında əlaqə;• peşə təlimləri üçün təhsil standartları və kurikulumların hazırlanması.
Vəzifə	<p>İşin icrası üçün zəruri olan fəaliyyətləri əhatə edir.</p>

MÜNDƏRİCAT

A. NÜMUNƏVİ PEŞƏ STANDARTI	8
A.1. İşə dair xüsusi məlumat	8
A.1.1. Əmək şəraiti	8
A.1.2. İşə qəbul tələbləri	8
A.1.3. Tabeçilik	9
A.1.4. Peşə standartları üçün məsuliyyət və müstəqillik səviyyələri	10
A.1.5. Karyera yüksəlişi və sərbəst məşğulluq imkanları	10
A.2. Əsas vəzifələrin (V) və vəzifələr daxilində fəaliyyətlərin (F) siyahısı	11
A.3. Səriştələr haqqında	13
A.4. Qiymətləndirmələr haqqında	13
B. PEŞƏ STANDARTI ÜZRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ NÜMUNƏSİ	14
B.1. Fəaliyyət meyarları	14
B.2. Qiymətləndirmə ilə bağlı resurslar	15
B.3. Qiymətləndirmə metodları	15
B.3.1. Fəaliyyətin qiymətləndirilməsi	15
B.3.2. Yazılı qiymətləndirmə	16
B.4. Nəticələrin qeydə alınması	19
C. MÜƏSSİSƏLƏR ÜÇÜN NÜMUNƏVİ TƏLİM STANDARTI	20
C.1. Səriştələrin qısa təsviri	20
C.2. Təlim sxemi	21
C.3. Təlim ilə bağlı xüsusi məlumat	27
C.3.1. Təlimin növləri	27
C.3.2. Təlimin istiqaməti	28
C.3.3. Əvvəlki təlimin tanınması	28
Peşə standartının hazırlanması prosesində iştirak etmiş müəssisə nümayəndələrinin siyahısı	Error! Bookmark not defined.
ISCO88/08-ə uyğun təkmilləşdirilmiş peşə standartlarının və əlaqədar təlim standartlarının hazırlanması layihəsi tərəfindən prosesin əlaqələndirilməsində iştirak etmiş şəxslərin siyahısı	Error! Bookmark not defined.
İstinadlar	Error! Bookmark not defined.

A. NÜMUNƏVİ PEŞƏ STANDARTI

Küçələrə tava döşəyən

Peşənin qısa təsviri

Tava düzən şəxs səthi örtmək və nəzərdə tutulan keyfiyyəti təmin etmək üçün beton, keramika, qranit, mərmər və ya digər təbii daşlar, bu kimi davamlı materiallardan hazırlanmış tavaları döşəyir, səth və bünövrələri hazırlayır, müvafiq halda “zərif dekorasiya” adlanan yapışdırıcıdan istifadə etməklə tavaları yapışdırmadan əvvəl “quru montaj” üsulu ilə onları uyğun olması, rəngi və bəzəyinə görə düzəldir. O, taraz, düzbucaqlı və xətkəşdən istifadə etməklə tavaları sıra ilə düzür və düzəldir, arzu olunan nümunəni əldə etmək üçün daha uyğun alətləri müəyyən edir və onlardan istifadə edir, əl və kəsici mexaniki alətlərdən istifadə etməklə tavaları maneələrin ətrafı və ya qalan ərazilərə düzmək üçün kəsir və müvafiq formaya salır, arakəsmələri doldurur və cilalayır, nəm süngərdən istifadə etməklə tavaların arasına duru sement məhlulunu sıxır. İş yol örtük konstruksiyaları üçün bünövrə və məhdudlaşdırıcı materialların quraşdırılmasını ehtiva edir.

Məşğulluq Təsnifatında (MT) peşənin kodu:	7122 (Düzücü, kaşı)
MT-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	2
ISCO 08-də işin kodu:	7122 (Layer, tile)
ISCO 08-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	2
Hazırlanma tarixi:	Mart, 2012-ci il
Təsdiq edən qurum:	
Təsdiq tarixi:	
Təklif olunan yenilənmə tarixi:	Mart, 2017-ci il

A.1. İŞƏ DAİR XÜSUSİ MƏLUMAT

A.1.1. ƏMƏK ŞƏRAİTİ

- İş açıq məkanlarda və müntəzəm gündüz saatlarında həyata keçirilir. İcra intizamına riayət olunması üçün həftə sonları və ya axşamlar iş vaxtından artıq iş zəruri ola bilər;
- Əyilmək, diz üstə dayanmaq, qatlanmaq və ağır əşyaları qaldırmaq kimi bəzi ağır zəhmət tələb edən işləri görmək tələb olunur;
- Qısa və ya uzun müddət ərzində ezamiyyət tələb oluna bilər;
- Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası qaydaları, Ətraf mühitin mühafizəsi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, Əmək Məcəlləsi, Texniki təhlükəsizlik haqqında, Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında qanun və digər müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunur.

A.1.2. İŞƏ QƏBUL TƏLƏBLƏRİ

- Fiziki güc və dözüm tələb olunur;
- Psixi-fiziki sağlamlığa dair tibbi arayış;
- İşə qəbul olunarkən sağlamlığı haqqında tibbi arayış, sonradan vaxtaşırı icbari tibbi müayinədən keçməsi haqqında tibbi arayış təqdim olunur (Azərbaycan Respublikasının

Nazirlər Kabinetinin qərarı və Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinin müvafiq əmrlərinə uyğun olaraq);

- Əmək münasibətləri Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, Əmək Məcəlləsi və digər hüquqi-normativ aktlarla tənzimlənir.

A.1.3. TABELİK

Kimə tabedir: Tikinti ərazisinin meneceri və ya sifarişçi.

Kim ona tabedir: Köməkçi işçi(lər).

A.1.4. PEŞƏ STANDARTLARI ÜÇÜN MƏSULİYYƏT VƏ MÜSTƏQİLLİK SƏVİYYƏLƏRİ

Səviyyələr	Məsuliyyət, fəaliyyətlərin mürəkkəbliyi və müstəqillik	Uyğun gələn səviyyə
1	Planlaşdırılmış qaydada birbaşa nəzarət altında işləmək İş təkrarlanan xarakterə malikdir və mürəkkəb olmayan bir neçə funksiyanı əhatə edir.	
2	Nəzarət altında işləmək, kiçik səlahiyyətlərə malik olmaq Təcrübə tələb edən fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsi və əlaqələndirilməsi üçün məsuliyyət daşımaq Öz fəaliyyətlərini planlaşdırmaq və nəticələri barədə hesabat vermək Digər şəxslərlə əməkdaşlıq etmək və komandada işləmək	☒
3	Əvvəlcədən məlum olan vəzifə və fəaliyyətlər çərçivəsində müstəqil idarəetmə və komandanın idarə edilməsini həyata keçirmək (eyni zamanda həm idarəetmə, həm də istehsal subyekti kimi çıxış etmək) İşə yanaşmasını dəyişən şəraitə uyğunlaşdırmaq və dövri problemlərin həlli zamanı elementar nəzəriyyələrdən istifadə etmək Digər şəxslərin gündəlik işinə nəzarət etmək, əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün məsuliyyət daşımaq və işin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər vermək İşçilərə rəhbərlik etmək Mürəkkəb fəaliyyətləri əlaqələndirmək və yerinə yetirmək. Ümumi təcrübədən istifadə etməklə xüsusi yeni fəaliyyətlər müəyyən etmək	
4	Yeni və çox vaxt yaradıcı metodlar tələb edən məsələlərlə məşğul olmaq. Mürəkkəb məsələlərin həllində geniş təcrübədən istifadə etmək Gözlənilməz dəyişiklik olduğu halda əmək fəaliyyətinə rəhbərlik və nəzarəti həyata keçirmək Özü və başqaları üçün fəaliyyət meyarları hazırlamaq, onları nəzərdən keçirmək və təkmilləşdirmək Gözlənilən və ya gözlənilməz iş rejimi şəraitində qərarların qəbul edilməsinə məsuliyyət daşımaq Fərdlərin və qrupların peşəkar inkişafının idarə olunmasına məsuliyyət daşımaq Fəaliyyətləri müşahidə etmək, qiymətləndirmək, müvafiq hesabatlar hazırlamaq və dəyişikliklər təklif etmək	

A.1.5. KARYERA YÜKSƏLİŞİ VƏ SƏRBƏST MƏŞĞULLUQ İMKANLARI

- Təcrübə qazanmaqla nəzarətçi vəzifəsinə yüksəlmək mümkündür;
- Təlim keçməklə bu peşə ilə əlaqədar yüksək dərəcədə ixtisaslaşmış işlərə keçid imkanları mövcuddur;
- Sərbəst məşğulluq üçün yaxşı imkanlar vardır.

A.2. ƏSAS VƏZİFƏLƏRİN (V) VƏ VƏZİFƏLƏR DAXİLİNDƏ FƏALİYYƏTLƏRİN (F) SİYAHISI

- V.1. İşin tələblərini müəyyənləşdirmək və təhlil etmək:
- F.1.1. Döşəmə materialları üçün nəzərdə tutulan iş ardıcılığını planlaşdırmaq və əməyin mühafizəsi üzrə tələblərə riayət etmək;
 - F.1.2. Müştəri ilə müzakirələr aparmaq və ya tələb olunan məlumatlar əsasında müştərinin tələblərinə dair təfərrüatları əldə etmək;
 - F.1.3. İş görələcək ərazi üzrə texniki tələbləri qiymətləndirmək üçün tikinti aparılan ərazini təhlil etmək;
 - F.1.4. İşin tələblərinə uyğun olan ehtiyatları seçmək və onların istifadəyə yararlı olmasını yoxlamaq;
 - F.1.5. Tikinti işləri aparılan müvafiq ərazinin planı, texniki tələbləri və iş prosedurlarını hazırlamaq;
 - F.1.6. Çatdırılma və daşıma üsullarını müəyyən etmək;
 - F.1.7. Müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq təfərrüatlar barədə məlumat vermək.
- V.2. Tavanın döşənməsi ilə əlaqədar materialları hazırlamaq:
- F.2.1. Tavanların istifadəyə yararlığını, texniki tələblərə, eləcə də üzlük materialları, onların hazırlanması və quraşdırma üsullarına uyğun olmasını yoxlamaq;
 - F.2.2. Texniki tələblər, istehsalçılar və ya nəzarətçilərin təlimatlarından istifadə etməklə materialların hazırlanması üçün fəaliyyətləri müəyyən etmək;
 - F.2.3. İş prosesi ilə əlaqədar tələblərə cavab vermək üçün materialları hazırlamaq.
- V.3. İş üçün alətləri müəyyən etmək və seçmək:
- F.3.1. Əl və mexaniki alətləri, onların vəzifələri, istismar qaydaları və məhdudiyətlərini müəyyən etmək və seçmək;
 - F.3.2. Əl və mexaniki alətlərin istifadəsi ilə əlaqədar əməyin mühafizəsi üzrə tələbləri bilmək və onlara riayət etmək;
 - F.3.3. Alətlər və ölçü avadanlıqlarının istismara yararlılığını və təhlükəsizliyini yoxlamaq, iş yerinin prosedurlarına uyğun olaraq hər hansı bir nöqsan barədə məlumat vermək;
 - F.3.4. İş zamanı əldə tutmaq və ya materialları saxlamaq üçün avadanlıqları seçmək;
 - F.3.5. İş ərazisinin elektrik enerjisi və sıxılmış hava ilə təmin edilməsini yoxlamaq;
 - F.3.6. İş yerinin prosedurlarına uyğun olaraq iş salma və dayandırma ilə əlaqədar prosedurları yerinə yetirmək;
 - F.3.7. İstehsalçının tövsiyələri, qayadalara və iş yerinin tələblərinə uyğun olaraq alətlərdən təhlükəsiz və səmərəli istifadə etmək;
 - F.3.8. Bilavasitə istifadə edilməyən alətləri təhlükəsiz şəkildə söndürmək və yerinə qoymaq.
- V.4. Alt və qoruyucu təbəqəni hazırlamaq:
- F.4.1. Təlimatlara uyğun olaraq və nəzarət altında bünövrənin hazırlanmasına kömək etmək;
 - F.4.2. Tikişlərə duru məhlul tökmək və bərkitməklə səthlər üzrə müəyyən edilmiş standartda uyğun olaraq səthin bünövrəsini hamarlamaq.
- V.5. Suvağı çəkmək üçün özülün səthini hazırlamaq:
- F.5.1. Özülün səthini dəqiq ölçmək və nişanlamaq;
 - F.5.2. Səth üzərində montaj edilmiş inşaat konstruksiyasını və avadanlıqları təhlükəsiz şəkildə ayırmaq, çıxarmaq və ya ərazidən uzaqlaşdırılmasını təşkil etmək;
 - F.5.3. Nəzarətçinin göstərişlərinə uyğun olaraq bünövrə üçün konstruksiyaları müəyyən etmək və səthi təmizləmək üçün bütün çirkləndirici vasitələri və səpələnmiş materialları yığışdırmaq;

- F.5.4. Materialları örtüyə səpmək üçün hazırlamaq və nəm səthə çəkmək üçün təlimatlara uyğun qarışdıraraq hazır vəziyyətə gətirmək;
 - F.5.5. Tavanın növü və müvafiq cilalama üsuluna uyğun olaraq tavaları şaquli və üfiqi vəziyyətdə yığmaq;
 - F.5.6. Konstruksiya elementləri, o cümlədən dayaq, pilləkən və tağlardan istifadə etmək;
 - F.5.7. Təlimatlara və tavanın istifadə şərtlərinə uyğun olaraq səthi cızmaq, suvaq çəkmək, qaydaya salmaq və qurutmaq;
 - F.5.8. Örtüklər və tökmə qəlibləri qurmaq;
 - F.5.9. İnşaat texnikasından istifadə etməklə hazır konstruksiyaları qurmaq.
- V.6. Tava materillərini almaq, çeşidləmək və paylaşdırmaq:
- F.6.1. Tava məhsulları, materilləri və komponentlərinin materiallar üzrə cədvəl, planlar, keyfiyyət üzrə tələblər və əraziyə daşınması ilə əlaqədar texniki tələblərə uyğun olmasını müəyyən etmək və yoxlamaq;
 - F.6.2. Tava materialları və komponentlərinin daşınması üçün texniki xüsusiyyətləri müəyyən etmək;
 - F.6.3. Təhlükəsiz iş üsulları üzrə bildirişlər və iş yerinin prosedurlarına uyğun olaraq təhlükəsiz və səmərəli daşıma üsullarından istifadə etmək;
 - F.6.4. Nəzarətçinin təlimatları və istehsalçının tövsiyələrinə uyğun olaraq tava yapışdırıcıları, materiallar, o cümlədən qranit, keramik, şüşə və mərmər lövhlərini istifadə üçün hazırlamaq məqsədi ilə daşımaq və saxlamaq;
 - F.6.5. Tava materialları və komponentlərini materialın növü və ölçüsünə uyğun olaraq çeşidlərə ayırmaq, eləcə də tapşırıqların ardıcılığına uyğun müəyyən edilməsi və seçilməsini asanlaşdırmaq üçün sıra ilə onları bir-birinin üzərinə yığmaq.
- V.7. Dekorativ tava üçün nümunə və materiallar hazırlamaq:
- F.7.1. Müvafiq incəsənət və ya tarixi dövrləri müəyyən etmək və bir neçə müvafiq nümunə hazırlamaq;
 - F.7.2. Naxışın elementlərinə uyğun olan tava üslubunu seçmək;
 - F.7.3. Texniki tələblər və layihənin konfigurasiyasına uyğun olaraq tavanın rəng və formasını seçmək;
 - F.7.4. Nümunələrin təfərrüatlarını və seçilmiş tavaları müştəri ilə razılaşdırmaq.
- V.8. Dekorativ bəzəkləri hazırlamaq:
- F.8.1. Tavaların nümunə və dekorativ naxışlara uyğun olması üçün onları tələb olunan forma və ölçüdə düzmək;
 - F.8.2. Zəruri halda nümunəyə uyğun düzülüşü başa çatdırmaq üçün tavaları kəsmək;
 - F.8.3. Tavaların birləşmə yerlərini və künclərini düzəltmək, kəsilmiş tavaları yerləşdirmək;
 - F.8.4. Texniki tələb və standartta uyğun olaraq səthləri hazırlamaq;
 - F.8.5. İşin cizgi və texniki tələblərinə uyğun olaraq tavaları səthin üzərinə qoymaq və ya onun yerini nişanlamaq.
- V.9. Tavaları döşəmək:
- F.9.1. İşə başlamaq üçün müvafiq sahəyə yapışdırıcı maddələr sürtmək;
 - F.9.2. Düzülüşün düzgün olmasını təmin etmək üçün tavaları seçilmiş yerlərə döşəmək;
 - F.9.3. Tavaları düzmək və kənarlarını düzülüşə uyğun olması üçün düzəltmək;
 - F.9.4. Texniki tələblərə uyğun olaraq səthi cilalamaq;
 - F.9.5. Döşənmiş səthi toz və yapışdırıcılardan təmizləmək;
 - F.9.6. Duru sement qatışığını qarışdırmaq və istehsalçının texniki tələbləri və işin tələblərinə uyğun olaraq ondan istifadə etmək;
 - F.9.7. Texniki tələblərə uyğun olaraq cilalanmış səthi təmizləmək və müvafiq vasitələr ilə parıldadmaq.

V.10. Təmizlik işlərini görmək:

- F.10.1. İş ərazisini təmizləmək, qanunvericilik, norma və qaydalar, habelə iş üzrə tələblərə uyğun olaraq materialları yığışdırmaq, yenidən istifadə etmək və ya təkrar emala göndərmək;
- F.10.2. Qurğu, alət və avadanlıqları təmizləmək, yoxlamaq və texniki xidmət göstərmək, eləcə də onları istehsalçının tövsiyələri və standart iş metodlarına uyğun saxlamaq;
- F.10.3. Müəssisənin iş prosedurlarına əsasən iş davam edən müddətdə və başa çatdıqdan sonra ərazini təmiz və təhlükəsiz saxlamaq.

V.11. Materialları, vaxtı və işçi qüvvəsini qiymətləndirmək:

- F.11.1. İş planı üçün tələb olunan materialların növləri və miqdarlarını qiymətləndirmək;
- F.11.2. İş planına dəstək olmaq üçün tələb olunan əsas əl alətləri və avadanlıqlarının növləri və istifadə müddətini hesablamaq;
- F.11.3. İş planının hazırlanması və icrasına dəstək olmaq üçün işçi qüvvəsinə olan tələbatı hesablamaq;
- F.11.4. İş planını yekunlaşdırmaq üçün vaxt ilə əlaqədar tələbləri qiymətləndirmək.

V.12. Təfərrüatları sənədləşdirmək və zəruri halda yoxlamaq:

- F.12.1. İş ilə əlaqədar xərc və qiymətləri müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq sənədləşdirmək;
- F.12.2. Hesablamalar, xərclər və digər təfərrüatları müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq yoxlamaq;
- F.12.3. Müştərilər üçün qiymətləri hazırlamaq;
- F.12.4. Tavanın döşənməsi və cari təmir işləri ilə əlaqədar tələb olunan bütün prosedurları sənədləşdirmək;
- F.12.5. Təmir və bərpa işlərinin qrafikini müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq sənədləşdirmək.

A.3. SƏRİŞTƏLƏR HAQQINDA

Fərdin "Küçələrə tava döşəyən" peşə standartı üzrə vəzifə və fəaliyyətləri həyata keçirməsi üçün zəruri olan əsas sərişmələr "Küçələrə tava döşəyən" peşəsi üzrə müvafiq təlim standartında göstərilmişdir (formal, qeyri-formal və informal təlimlər vasitəsilə əldə olunan bilik, bacarıq, yanaşma və davranış).

A.4. QIYMƏTLƏNDİRMƏLƏR HAQQINDA

Bu peşədə fərdin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi prosesi "Küçələrə tava döşəyən" peşəsi üzrə müvafiq peşə standartının qiymətləndirilməsində öz əksini tapır. Fərdin sistemli qiymətləndirilmələr vasitəsilə qiymətləndirilməsi işəgötürənə müxtəlif məqsədlər (yəni işəgötürmə, karyerada irəli çəkmə, heyətin qiymətləndirilməsi, təlim ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi) baxımından faydalı ola bilər.

B. PEŞƏ STANDARTI ÜZRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ NÜMUNƏSİ

Küçələrə tava döşəyən

Qiymətləndirməyə dair qısa məlumat

Tava düzən şəxs üçün qiymətləndirmə nümunəsi səthi örtmək və nəzərdə tutulan keyfiyyəti təmin etmək üçün beton, keramika, qranit, mərmər və ya digər təbii daşlar və bu kimi davamlı materiallardan hazırlanmış tavaların döşənməsi, səth və bünövrələrin hazırlanması və s. işlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan bilik və bacarıqları müəyyən edərək qiymətləndirir.

Hazırkı peşə üçün **tövsiyə edilən qiymətləndirmə metodları** aşağıdakılardır: (i) fəaliyyətin qiymətləndirilməsi və (ii) yazılı testlər. Sözügedən peşə üçün qiymətləndirmə proqramının nümunəsi aşağıda verilmişdir.

Məşğulluq Təsnifatında (MT) peşənin kodu:	7122 (Düzücü, kaşı)
MT-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	2
ISCO 08-də işin kodu:	7122 (Layer, tile)
ISCO 08-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	2
Test versiyası:	01
Hazırlanma tarixi:	Mart, 2012-ci il
Təsdiq edən qurum:	
Təsdiq tarixi:	

B.1. FƏALİYYƏT MEYARLARI

Bu meyarlar peşə standartındakı vəzifə və fəaliyyətlərlə birbaşa əlaqəlidir. Onlar ölçülə bilən formada müəyyən edilməlidir ki, qiymətləndirmə nümunələri hazırlayanlar üçün qiymətləndirmə maddələrinin formalaşdırılması baxımından faydalı olsun. Birinci (V.1) və sonuncu (V.12) vəzifələrə uyğun gələn fəaliyyət meyarları ilə bağlı nümunə aşağıda göstərilmişdir.

Fəaliyyət meyarı nümunəsi:

- V.1. İşin tələblərini müəyyənləşdirmək və təhlil etmək:
- F.1.1. Döşəmə materialları üçün nəzərdə tutulan iş ardıcılığını planlaşdırmaq və əməyin mühafizəsi üzrə tələblərə riayət etmək;
 - F.1.2. Müştəri ilə müzakirələr aparmaq və ya tələb olunan məlumatlar əsasında müştərinin tələblərinə dair təfərrüatları əldə etmək;
 - F.1.3. İş görələcək ərazi üzrə texniki tələbləri qiymətləndirmək üçün tikinti aparılan ərazini təhlil etmək;
 - F.1.4. İşin tələblərinə uyğun olan ehtiyatları seçmək və onların istifadəyə yararlı olmasını yoxlamaq;
 - F.1.5. Tikinti işləri aparılan müvafiq ərazinin planı, texniki tələbləri və iş prosedurlarını hazırlamaq;
 - F.1.6. Çatdırılma və daşıma üsullarını müəyyən etmək;
 - F.1.7. Müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq təfərrüatlar barədə məlumat vermək.

...

- V.12. Təfərrüatları sənədləşdirmək və zəruri halda yoxlamaq:
- F.12.1. İş ilə əlaqədar xərc və qiymətləri müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq sənədləşdirmək;
 - F.12.2. Hesablamalar, xərclər və digər təfərrüatları müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq yoxlamaq;
 - F.12.3. Müştərilər üçün qiymətləri hazırlamaq;
 - F.12.4. Tavanın döşənməsi və cari təmir işləri ilə əlaqədar tələb olunan bütün prosedurları sənədləşdirmək;
 - F.12.5. Təmir və bərpa işlərinin qrafikini müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq sənədləşdirmək.

B.2. QIYMƏTLƏNDİRMƏ İLƏ BAĞLI RESURSLAR

- a) Material və komponentlər: kirəmit, daşlar, qum və sement.
- b) Alət və avadanlıqlar: kirəmit-kəsən, iti-ağız kəlbətin, dairəvi mişar, kəsici alətlər, metrə, taraz, şaber, çəkiç, mişar.
- c) İstehlak malları: vacib deyil.

B.3. QIYMƏTLƏNDİRMƏ METODLARI

Fərdin səriştəsini qiymətləndirmək məqsədilə aşağıdakı iki metoddan istifadə olunur: (i) fəaliyyətin qiymətləndirilməsi və (ii) yazılı test.

B.3.1. FƏALİYYƏTİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

İcra müddəti: 1 saat 45 dəqiqə.
İşlərin sayı: 1.

İşlərin icrasını qiymətləndirmək üçün meyarlar işəgötürən tərəfindən müəyyən olunur.

Əhatə olunan sahələr:

- 20% Tavanın döşənməsi ilə əlaqədar materialları hazırlamaq:
 - Tavanların istifadəyə yararlılığını, texniki tələblərə, eləcə də üzlük materialları, onların hazırlanması və quraşdırma üsullarına uyğun olmasını yoxlamaq;
 - Texniki tələblər, istehsalçılar və ya nəzarətçilərin təlimatlarından istifadə etməklə materialların hazırlanması üçün fəaliyyətləri müəyyən etmək;
 - İş prosesi ilə əlaqədar tələblərə cavab vermək üçün materilları hazırlamaq.
- 20% İş üçün alətləri müəyyən etmək və seçmək:
 - Əl və mexaniki alətləri, onların vəzifələri, istismar qaydaları və məhdudiyətlərini müəyyən etmək və seçmək;
 - Əl və mexaniki alətlərin istifadəsi ilə əlaqədar əməyin mühafizəsi üzrə tələbləri bilmək və onlara riayət etmək;
 - Alətlər və ölçü avadanlıqlarının istismara yararlılığını və təhlükəsizliyini yoxlamaq, iş yerinin prosedurlarına uyğun olaraq hər hansı bir nöqsan barədə məlumat vermək;

İş zamanı əldə tutmaq və ya materialları saxlamaq üçün avadanlıqları seçmək;
İş ərazisinin elektrik enerjisi və sıxılmış hava ilə təmin edilməsini yoxlamaq;
İş yerinin prosedurlarına uyğun olaraq işə salma və dayandırma ilə əlaqədar prosedurları yerinə yetirmək;
İstehsalçının tövsiyələri, qayadalar və iş yerinin tələblərinə uyğun olaraq alətlərdən təhlükəsiz və səmərəli istifadə etmək;
Bilavasitə istifadə edilməyən alətləri təhlükəsiz şəkildə söndürmək və yerinə qoymaq.

- 40% Suvağı çəkmək üçün özülün səthini hazırlamaq:
Özülün səthini dəqiq ölçmək və nişanlamaq;
Səth üzərində montaj edilmiş inşaat konstruksiyasını və avadanlıqları təhlükəsiz şəkildə ayırmaq, çıxarmaq və ya ərazidən uzaqlaşdırılmasını təşkil etmək;
Nəzarətçinin göstərişlərinə uyğun olaraq bünövrə üçün konstruksiyaları müəyyən etmək və səthi təmizləmək üçün bütün çirkəndirici vasitələri və sərپələnmiş materialları yığıdırmaq;
Materialları örtüyə səpmək üçün hazırlamaq və nəm səthə çəkmək üçün təlimatlara uyğun qarışdıraraq hazır vəziyyətə gətirmək;
Tavanın növü və müvafiq cilalama üsuluna uyğun olaraq tavaları şaquli və üfiqi vəziyyətdə yığmaq;
Konstruksiya elementləri, o cümlədən dayaq, pilləkən və tağlardan istifadə etmək;
Təlimatlara və tavanın istifadə şərtlərinə uyğun olaraq səthi cızmaq, suvaq çəkmək, qaydaya salmaq və qurutmaq;
Örtüklər və tökmə qəlibləri qurmaq;
İnşaat texnikasından istifadə etməklə hazır konstruksiyaları qurmaq.
- 20% Tavaları döşəmək:
İşə başlamaq üçün müvafiq sahəyə yapışdırıcı maddələr sürtmək;
Düzülüşün düzgün olmasını təmin etmək üçün tavaları seçilmiş yerlərə döşəmək;
Tavaları düzmək və kənarlarını düzülüşə uyğun olması üçün düzəltmək;
Texniki tələblərə uyğun olaraq səthi cilalamaq;
Döşənmiş səthi toz və yapışdırıcılardan təmizləmək;
Duru sement qatışığını qarışdırmaq və istehsalçının texniki tələbləri və işin tələblərinə uyğun olaraq ondan istifadə etmək;
Texniki tələblərə uyğun olaraq cilalanmış səthi təmizləmək və müvafiq vasitələr ilə parıldadmaq.

İş nümunəsi 1: Kirəmit və ya daşların döşənməsi.

Maksimum müddət: 1 saat 45 dəqiqə.

İştirakçının görəcəyi işlər: İştirakçı yer daşlarından istifadə etməklə küçənin 2x1.5 metr sahəyə malik səki hissəsini döşəyəcəkdir. İş yerinə yetirmək üçün möhkəm astar təbəqə hazırlamaq lazımdır.

B.3.2. YAZILI QIYMƏTLƏNDİRMƏ

İcra müddəti: 16 dəqiqə.

Sualların sayı: 16.

Yazılı qiymətləndirməni keçmək üçün tələb olunan düzgün cavabların sayı işəgötürən tərəfindən müəyyən olunur.

Tövsiyə olunan nisbət: 70%.

Əhatə olunan vəzifələr:

10%	İşin tələblərini müəyyənləşdirmək və təhlil etmək
25%	İş üçün alətləri müəyyən etmək və seçmək
25%	Dekorativ tava üçün nümunə və materiallar hazırlamaq
20%	Materialları, vaxtı və işçi qüvvəsini qiymətləndirmək
20%	Təfərrüatları sənədləşdirmək və zəruri halda yoxlamaq

Sual nümunələri:

1. Təbii daş və ya _____ lövhə
 - a) qranit
 - b) metamorfik süxur
 - c) ədədi daş
 - d) beton
2. Emal edilmiş səth və ya travertin daş necə görünür?
 - a) Çevrilmiş (teksturalı və məsaməli səth)
 - b) Paradaqlanmış (hamar və tutqun)
 - c) Cilalanmış (hamar və parıltılı)
 - d) Yuxarıdakı bütün cavablar
3. Döşəmə daşı hansı qalınlıqda olmalıdır?
 - a) 20-30 mm
 - b) 30-50 mm
 - c) 50-80 mm
 - d) 85-100 mm
4. Daşlar arasında hörülmə məsafəsi nə qədər olmalıdır?
 - a) 2-3 mm
 - b) 4-5 mm
 - c) 6-8 mm
 - d) 9-10 mm
5. Parçalanmış təbii döşəmə daşı hansı üzü üstə qoyulmalıdır?
 - a) enli səth üstə qalmalıdır
 - b) enli tərəf altda qalmalıdır
 - c) enli səth arxaya baxmalıdır
 - d) yuxarıdakı cavablardan heç biri
6. Təbii daşları bərkitməyə ehtiyac varmı?
 - a) Bəli
 - b) Xeyr
7. Təbii daş betondan daha keyfiyyətlidirmi?

- a) Bəli
b) Xeyr
c) Küçənin təyinatından asılıdır
8. Açıq sahələr üçün hansı səth örtüyü tövsiyə olunur?
a) Cilalanmış və yandırılmış qum daşları,
b) Turşu ilə yuyulmuş mərmər,
c) Turşu ilə yuyulmuş və yandırılmış cilalanmış əhəng daşı,
d) Yandırılmış, döyülmüş, qumla təmizlənmiş və mişarla kəsilmiş qranit
e) Yuxarıdakı bütün cavablar
9. Təbii daşı döşəyən zaman hansı kirəmit yapışdırıcısından və qarışıqdan istifadə oluna bilər?
a) normal kirəmit yapışdırıcısı və qarışığı
b) elastik kirəmit yapışdırıcısı və qarışığı
c) hər ikisi
10. Səviyyənin qəqiqliyi necə yoxlana bilər?
a) Onu düzbucaqlı sahəyə yaxınlaşdırmaqla.
b) Onu düz bucağa əks istiqamətdə yaxınlaşdırmaqla.
c) Onu gözlə nəzərdən keçirməklə.
d) Onu geriyə, zavoda göndərməklə.
11. _____ kirəmiti obyektə tamamlamaq üçün sahənin üzərinə və kənarlarına tətbiq edilən kirəmitdir.
a) kənar bucaqlı
b) aşağı bucaqlı
c) baza
d) fincan
12. Sərbəst həll yolu nəzəriyyəsinə əsasən, işi yerinə yetirmək üçün daşların həcmi müəyyən edən zaman sınıma və itkiləri kompensasiya etmək üçün əlavə 5-10% daş nəzərdə tutmaq lazımdır.
a) İş yerinə yetirmək üçün tələb olunan daşlar: 360
İtki / sınıma halları ilə bağlı lazım olan əlavə miqdar: _____
a) İş yerinə yetirmək üçün tələb olunan daşlar: 850
İtki / sınıma halları ilə bağlı lazım olan əlavə miqdar: _____
13. Kirəmiti döşədikdən sonra növbəti addımı atmaq üçün nə qədər vaxt gözləmək lazımdır?
a) 12 saat
b) 24 saat
c) 36 saat
d) 48 saat

14. _____ kirəmiti obyektə tamamlamaq üçün sahənin üzərinə və kənarlarına tətbiq edilən kirəmitdir.

- a) kənar bucaqlı
- b) aşağı bucaqlı
- c) baza
- d) fincan

15. Küçələrə daş döşəmək üçün hansı addımlar atılmalıdır?

- a) Özü qurmaq
- b) Kənar hədləri qurmaq
- c) Qumlu astar yaratmaq
- d) Daşları qoymaq
- e) Yuxarıdakı bütün cavablar

16. Küçə daşlarının təmizlənməsi mərhələləri hansılardır?

- a) Təzyiqli su vasitəsilə hopmuş ləkələri aparmaq
- b) Daşın üzərinə təmizləyici vasitə tökmək
- c) Təzyiqli təmizləyici vasitəsilə daşı yumaq
- d) Daşları su ilə yaxalamaq
- e) Yuxarıdakı bütün cavablar

B.4. NƏTİCƏLƏRİN QEYDƏ ALINMASI

Hər bir iştirakçı üçün fərdi hesabatlar hazırlanmalı və fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, eləcə də yazılı qiymətləndirmə üzrə toplanan balların hesabatı onlara təqdim edilməlidir. Qiymətləndirmə bir nəfər üçün bir dəfədən artıq istifadə edildiyi təqdirdə hesabatda qiymətləndirmədən əvvəlki və sonrakı ballar arasındakı faiz dəyişikliyi də əks olunmalıdır.

“Peşə standartları üzrə qiymətləndirmənin hazırlanması prosedurları” adlı sənəddə qiymətləndirmə üzrə geniş nəzəri və praktiki məlumatlar verilmişdir.

C. MÜƏSSISƏLƏR ÜÇÜN NÜMUNƏVİ TƏLİM STANDARTI

Küçələrə tava döşəyən

Təlim standartına dair qısa məlumat

Hazırkı təlim standartı müəssisələr, təlim mərkəzləri və institutları, təlim iştirakçıları üçün hazırlanmışdır və küçələrə tava döşəyənlər üçün tələb olunan sərişteləri əks etdirir. İşlə bağlı səriştənin nümayiş etdirilməsi üçün tələb olunan bilik və bacarıqların əldə edilməsinə xidmət edən təlim proqramları, kurikulumlar və təlim materiallarının hazırlanmasında bu standartdan təlimat kimi istifadə etmək olar. Bu standart əsasında hazırlanmış təlim digər peşələr üzrə səriştelərə malik olan, mövcud səriştelərini inkişaf etdirmək, mövcud iş yerində digər vəzifələri icra edə bilmək, yaxud digər müəssisədə və ya digər peşə üzrə iş tapmaq üçün yeni ümumi səriştelər əldə etmək istəyən şəxslər üçün də uyğun ola bilər.

Məşğulluq Təsnifatında (MT) (bu təlimin müvafiq olduğu) peşənin kodu:	7122 (Düzücü, kaşı)
MT-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	2
ISCO 08-də işin kodu:	7122 (Layer, tile)
ISCO 08-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	2
Milli İxtisas Çərçivəsi ilə əlaqə:	
ISCED-də kodu:	
Hazırlanma tarixi:	Mart, 2012-ci il
Təsdiq edən qurum:	
Təsdiq tarixi:	
Təklif olunan yenilənmə tarixi:	Mart, 2017-ci il

C.1. SƏRİŞTƏLƏRİN QISA TƏSVİRİ

Bilik:	<ul style="list-style-type: none">• SƏTƏM (Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühit) normaları;• Ətraf mühitin mühafizəsi ilə bağlı prosedurlar;• Ümumi inşaat terminalogiyası;• Materialların saxlanması və tullantıların ekoloji cəhətdən təmiz şəkildə idarə edilməsi;• Planlar, cizgilər və texniki tələblər;• Dəzqah, alətlər və avadanlıqların növləri, texniki xüsusiyyətləri, istismarı və məhdudsiyyətlər;• Materiallara hesablanması ilə əlaqədar proseslər;• Keyfiyyət ilə bağlı tələblər;• Səthin hazırlanması üçün materiallar və üsullar;• İş yerinin və avadanlıqların təhlükəsizliyi ilə əlaqədar tələblər;• Tava materiallarının xüsusiyyətləri, keyfiyyəti və istifadəsi;• Yollar üçün nəzərdə tutulan tava materiallarının daşınması, eləcə də yerləşdirilməsi üsulları və qaydaları;
---------------	--

- Həlledicilər, sement və epoksid tərkibli yapışdırıcı materiallar ilə əlaqədar təhlükələr;
- Tavlaların düzülməsi ilə əlaqədar proseslər və ardıcılıq;
- Tavaların döşənməsi ilə əlaqədar bəzək vurma üsulları, alətləri və qaydaları;
- Dekorativ və tava materialları, o cümlədən yapışdırıcılar, əhəng məhlulu, suvaq və özül və onların xüsusiyyətləri;
- Dekorativ tavaların döşənməsi üsulları;
- Bəzəklərin yenidən hazırlanması və istifadə üsulları;
- Ənənəvi naxışları olan tavalər və nümunələr;
- Ölçmə və nişanlama;
- Hesablama və əsas həndəsi biliklər;
- İş yeri ilə əlaqədar hesabat və məlumatların qeydə alınması, məlumat verilməsi və saxlanması ilə əlaqədar prosedurlar.

- Bacarıq:
- Tapşırıq üzrə verilmiş parametrlər çərçivəsində işi planlaşdırmaq üçün alətlərin tətbiqi bacarığı;
 - Təşkilatı bacarıqlar, o cümlədən işi planlaşdırmaq və başlamaq;
 - Tapşırıqları yerinə yetirmək üçün öz işini digərləri ilə əlaqələndirmək məqsədi ilə kollektivlə işləmək bacarığı;
 - Tələb olunan nümunələrdə bünövrə və tavaların qoyulması ilə əlaqədar praktiki bacarıqlar;
 - Tavaların kəsilməsi və nizamlanması üçün dəzgahçı avadanlıq və əl alətlərindən istifadə;
 - Müxtəlif üsullar və materiallar vasitəsi ilə səthi cilalamaq bacarığı;
 - Səthin ərazisini ölçmək və xərcləri hesablamaq üçün əsas riyazi bacarıqlar;
 - Bünövrə və səthləri təmir və bərpa etmək bacarığı.

- Yanaşma:
- Dəqiq qrafiklərə əsasən məsuliyyətli və etibarlı iş;
 - İşində dəqiq və diqqətli olmaq;
 - Maneələr qarşısında səbrli olmaq;
 - Yaradıcı olmaq.

- Əlavə / ümumi səriştələr:
- Yeni metodologiyalar və materiallar ilə maraqlanmaq.
 - Cizgi və materialların hesablanması ilə əlaqədar kompüterdən istifadə edə bilmək.

C.2. TƏLİM SXEMİ

Müvafiq təlim kursunu uğurla başa vuran “Təmirçi çilingər “ aşağıdakıları bacaracaqdır / biləcəkdir:

Bölmə 1: Tapşırıq üzrə verilmiş parametrlər çərçivəsində işi planlaşdırmaq

Öyrənmə nəticələri:

Nəticə 1	İşin görülmə ardıcılığını izah etmək
Nəticə 2	Müştərinin tələblərinin öyrənilməsini nümayiş etdirmək
Nəticə 3	İşin tələblərinə uyğun olan ehtiyatları seçmək
Nəticə 4	Tikinti işləri aparılan müvafiq ərazinin planını hazırlamaq

Nəticə 5	İş planı üçün tələb olunan materialların növləri və miqdarlarının hesablanmasını izah etmək
Nəticə 6	İşin həcminə görə vaxt tələbini hesablamaq
Nəticə 7	İşin həcminə görə xərcləri hesablamaq

Bölmə 2: Tavaların kəsilməsi və nizamlanması üçün müxtəlif material, dəzgah, avadanlıq və əl alətlərindən istifadə etmək

Öyrənmə nəticələri:

Nəticə 1	Alət və avadanlıqların istifadəyə yararlı olmasının yoxlanmasını nümayiş etdirmək
Nəticə 2	Əl və mexaniki alətləri, onların vəzifələri, istismar qaydaları və məhdudiyətlərini izah etmək
Nəticə 3	Üzvi və mineral gil materiallarının xarici görünüş nişanələri ilə fərqlərini izah etmək
Nəticə 4	Avadanlıq və alətlərin istifadəsi, təmiri və onlara qulluq qaydalarını izah etmək

Bölmə 3: Təhlükəsizlik qaydalarına riayət etmək

Öyrənmə nəticələri:

Nəticə 1	İstehsalçının tövsiyələri, qaydalara və iş yerinin tələblərinə uyğun olaraq alətlərdən təhlükəsiz və səmərəli istifadəni nümayiş etdirmək
Nəticə 2	Əl və mexaniki alətlərin istifadəsi ilə əlaqədar əməyin mühafizəsi üzrə tələbləri izah etmək
Nəticə 3	Təhlükəsiz iş üsulları üzrə bildirişlər və iş yerinin prosedurlarına uyğun olaraq təhlükəsiz və səmərəli daşıma üsullarından istifadəni nümayiş etdirmək

Bölmə 4: Bünövrə və səthləri düzəltmək, təmir və bərpa etmək

Öyrənmə nəticələri:

Nəticə 1	Yol yatağının hazırlanmış özülünün layihələndirilmiş ölçüsünə uyğunluğunun yoxlanılmasını təsvir etmək
Nəticə 2	Döşmə yolun təmirə ehtiyacının və onun həcmnin müəyyən edilməsini təsvir etmək
Nəticə 3	Təmirə ehtiyacı olan döşmə yolun üst örtüyünün ayırd edilməsini nümayiş etdirmək
Nəticə 4	Hazır döşmə yolun pnevmodöyəc və ya vibroplitə vasitəsi ilə möhkəmləndirilməsini nümayiş etdirmək
Nəticə 5	Çatdırılma və daşıma üsullarını müəyyən etmək
Nəticə 6	Özülün səthinin dəqiq ölçülməsi və nişanlanmasını göstərmək
Nəticə 7	Bünövrə üçün konstruksiyaların qurulmasını göstərmək
Nəticə 8	İş ərazisinin elektrik enerjisi və sıxılmış hava ilə təmin edilməsini yoxlamaq
Nəticə 9	Təlimatlara uyğun olaraq və nəzarət altında bünövrənin hazırlanmasını nümayiş etdirmək
Nəticə 10	Materialları örtüyə səpmək üçün qarışdıraraq hazır vəziyyətə gətirilməsini nümayiş etdirmək
Nəticə 11	Səth üzərində montaj edilmiş inşaat konstruksiyası və avadanlıqlarını təhlükəsiz şəkildə ayırmaq, çıxarmaq və ya ərazidən uzaqlaşdırılmasını nümayiş etdirmək
Nəticə 12	Tavaların şaquli və üfiqi vəziyyətdə yığılmasını göstərmək
Nəticə 13	Konstruksiya elementləri, o cümlədən dayaq, pilləkən və tağlardan istifadə qaydalarını izah etmək

Nəticə 14	Təlimatlara və tavanın istifadə şərtlərinə uyğun olaraq səthin cızılması, suvağın çəkilməsi, qaydaya salınması və qurudulmasını nümayiş etdirmək
Nəticə 15	Örtüklər və tökmə qəlibləri qurmaq
Nəticə 16	İnşaat texnikasından istifadə etməklə hazır konstruksiyaları qurulmasını nümayiş etdirmək
Nəticə 17	Tavaların birləşmə yerləri və künclərinin, eləcə də kəsilmiş tavaların yerləşdirilməsini göstərmək
Nəticə 18	Texniki tələb və standarta uyğun olaraq səthlərin hazırlanmasını nümayiş etdirmək
Nəticə 19	Döşəmə yolun xijla doldurulması və möhkəmləndirilməsini nümayiş etdirmək
Nəticə 20	Zərurət yarandıqda özülün ayrı-ayrı hissələrinə sement-qum qarışığının əlavə edilməsini nümayiş etdirmək
Nəticə 21	Fiqurlu döşənmə elementlərinin hazırlandığı materiallara tələbatın və onların yararlılığının müəyyən edilməsini izah etmək
Nəticə 22	Yolların və küçələrin salınması çertyojlarının oxunmasını nümayiş etdirmək
Nəticə 23	Dördtənli daşların arasını doldurmaq üçün lazım olan materialları müəyyən etmək

Bölmə 5: Tavaları dekorativ olaraq düzmək

Öyrənmə nəticələri:

Nəticə 1	Müvafiq incəsənət və ya tarixi dövrləri müəyyən etmək və bir neçə müvafiq nümunə hazırlamaq
Nəticə 2	Naxışın elementlərinə uyğun olan tava üslubunun seçilməsini izah etmək
Nəticə 3	Tavaların nümunə və dekorativ naxışlara uyğun olması üçün onların tələb olunan forma və ölçüdə hazırlanmasını nümayiş etdirmək

Bölmə 6: Tavaları döşəmək

Öyrənmə nəticələri:

Nəticə 1	Düzülüşün düzgün olmasını təmin etmək üçün tavaların seçilmiş yerlərə döşənməsini nümayiş etdirmək
Nəticə 2	Səthin cilalanmasını göstərmək
Nəticə 3	Texniki tələblərə uyğun olaraq cilalanmış səthin təmizlənməsi və müvafiq vasitələr ilə parıldadılmasını nümayiş etdirmək
Nəticə 4	Qurğu, alət və avadanlıqların təmizlənməsi, yoxlanılması və texniki xidmət göstərilməsini nümayiş etdirmək
Nəticə 5	Təbii və ya süni materiallarla möhkəmləndirmə işlərinin aparılmasını nümayiş etdirmək
Nəticə 6	Torpaq işlərinin, torpaq qazıntısı və yol əsasının qoyulmasında istifadə edilən maşın və mexanizmləri sadalamaq

Yuxarıdakı sahələr üzrə təlim keçmiş şəxs aşağıdakı vəzifə və fəaliyyətləri yerinə yetirə bilər:

Əsas vəzifələrin (V) və vəzifələr daxilində fəaliyyətlərin (F) siyahısı ¹

- V.1. İşin tələblərini müəyyənləşdirmək və təhlil etmək:
- F.1.1. Döşəmə materialları üçün nəzərdə tutulan iş ardıcılığını planlaşdırmaq və əməyin mühafizəsi üzrə tələblərə riayət etmək;
 - F.1.2. Müştəri ilə müzakirələr aparmaq və ya tələb olunan məlumatlar əsasında müştərinin tələblərinə dair təfərrüatları əldə etmək;
 - F.1.3. İş görələcək ərazi üzrə texniki tələbləri qiymətləndirmək üçün tikinti aparılan ərazini təhlil etmək;
 - F.1.4. İşin tələblərinə uyğun olan ehtiyatları seçmək və onların istifadəyə yararlı olmasını yoxlamaq;
 - F.1.5. Tikinti işləri aparılan müvafiq ərazinin planı, texniki tələbləri və iş prosedurlarını hazırlamaq;
 - F.1.6. Çatdırılma və daşıma üsullarını müəyyən etmək;
 - F.1.7. Müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq təfərrüatlar barədə məlumat vermək.
- V.2. Tavanın döşənməsi ilə əlaqədar materialları hazırlamaq:
- F.2.1. Tavanların istifadəyə yararlılığını, texniki tələblərə, eləcə də üzlük materialları, onların hazırlanması və quraşdırma üsullarına uyğun olmasını yoxlamaq;
 - F.2.2. Texniki tələblər, istehsalçılar və ya nəzarətçilərin təlimatlarından istifadə etməklə materialların hazırlanması üçün fəaliyyətləri müəyyən etmək;
 - F.2.3. İş prosesi ilə əlaqədar tələblərə cavab vermək üçün materialları hazırlamaq.
- V.3. İş üçün alətləri müəyyən etmək və seçmək:
- F.3.1. Əl və mexaniki alətləri, onların vəzifələri, istismar qaydaları və məhdudiyətlərini müəyyən etmək və seçmək;
 - F.3.2. Əl və mexaniki alətlərin istifadəsi ilə əlaqədar əməyin mühafizəsi üzrə tələbləri bilmək və onlara riayət etmək;
 - F.3.3. Alətlər və ölçü avadanlıqlarının istismara yararlılığını və təhlükəsizliyini yoxlamaq, iş yerinin prosedurlarına uyğun olaraq hər hansı bir nöqsan barədə məlumat vermək;
 - F.3.4. İş zamanı əldə tutmaq və ya materialları saxlamaq üçün avadanlıqları seçmək;
 - F.3.5. İş ərazisinin elektrik enerjisi və sıxılmış hava ilə təmin edilməsini yoxlamaq;
 - F.3.6. İş yerinin prosedurlarına uyğun olaraq işə salma və dayandırma ilə əlaqədar prosedurları yerinə yetirmək;
 - F.3.7. İstehsalçının tövsiyələri, qayadalara və iş yerinin tələblərinə uyğun olaraq alətlərdən təhlükəsiz və səmərəli istifadə etmək;
 - F.3.8. Bilavasitə istifadə edilməyən alətləri təhlükəsiz şəkildə söndürmək və yerinə qoymaq.
- V.4. Alt və qoruyucu təbəqəni hazırlamaq:
- F.4.1. Təlimatlara uyğun olaraq və nəzarət altında bünövrənin hazırlanmasına kömək etmək;
 - F.4.2. Tikişlərə duru məhlul tökmək və bərkitməklə səthlər üzrə müəyyən edilmiş standartla uyğun olaraq səthin bünövrəsini hamarlamaq.
- V.5. Suvağı çəkmək üçün özülün səthini hazırlamaq:
- F.5.1. Özülün səthini dəqiq ölçmək və nişanlamaq;
 - F.5.2. Səth üzərində montaj edilmiş inşaat konstruksiyasını və avadanlıqları təhlükəsiz şəkildə ayırmaq, çıxarmaq və ya ərazidən uzaqlaşdırılmasını təşkil etmək;

¹ Müvafiq sahə üçün olan peşə standartındakı ilə eynidir.

- F.5.3. Nəzarətçinin göstərişlərinə uyğun olaraq bünövrə üçün konstruksiyaları müəyyən etmək və səthi təmizləmək üçün bütün çirkləndirici vasitələri və səpələnmiş materialları yığıdırmaq;
 - F.5.4. Materialları örtüyə səpmək üçün hazırlamaq və nəm səthə çəkmək üçün təlimatlara uyğun qarışdıraraq hazır vəziyyətə gətirmək;
 - F.5.5. Tavanın növü və müvafiq cilalama üsuluna uyğun olaraq tavaları şaquli və üfiqi vəziyyətdə yığmaq;
 - F.5.6. Konstruksiya elementləri, o cümlədən dayaq, pilləkən və tağlardan istifadə etmək;
 - F.5.7. Təlimatlara və tavanın istifadə şərtlərinə uyğun olaraq səthi cızmaq, suvaq çəkmək, qaydaya salmaq və qurutmaq;
 - F.5.8. Örtüklər və tökmə qəlibləri qurmaq;
 - F.5.9. İnşaat texnikasından istifadə etməklə hazır konstruksiyaları qurmaq.
- V.6. Tava materillərini almaq, çeşidləmək və paylaşdırmaq:
- F.6.1. Tava məhsulları, materilləri və komponentlərinin materiallar üzrə cədvəl, planlar, keyfiyyət üzrə tələblər və əraziyə daşınması ilə əlaqədar texniki tələblərə uyğun olmasını müəyyən etmək və yoxlamaq;
 - F.6.2. Tava materialları və komponentlərinin daşınması üçün texniki xüsusiyyətləri müəyyən etmək;
 - F.6.3. Təhlükəsiz iş üsulları üzrə bildirişlər və iş yerinin prosedurlarına uyğun olaraq təhlükəsiz və səmərəli daşıma üsullarından istifadə etmək;
 - F.6.4. Nəzarətçinin təlimatları və istehsalçının tövsiyələrinə uyğun olaraq tava yapışdırıcıları, materiallar, o cümlədən qranit, keramik, şüşə və mərmər lövhələrini istifadə üçün hazırlamaq məqsədi ilə daşımaq və saxlamaq;
 - F.6.5. Tava materialları və komponentlərini materialın növü və ölçüsünə uyğun olaraq çeşidlərə ayırmaq, eləcə də tapşırıqların ardıcılığına uyğun müəyyən edilməsi və seçilməsini asanlaşdırmaq üçün sıra ilə onları bir-birinin üzərinə yığmaq.
- V.7. Dekorativ tava üçün nümunə və materiallar hazırlamaq:
- F.7.1. Müvafiq incəsənət və ya tarixi dövrləri müəyyən etmək və bir neçə müvafiq nümunə hazırlamaq;
 - F.7.2. Naxışın elementlərinə uyğun olan tava üslubunu seçmək;
 - F.7.3. Texniki tələblər və layihənin konfigurasiyasına uyğun olaraq tavanın rəng və formasını seçmək;
 - F.7.4. Nümunələrin təfərrüatlarını və seçilmiş tavaları müştəri ilə razılaşdırmaq.
- V.8. Dekorativ bəzəkləri hazırlamaq:
- F.8.1. Tavaların nümunə və dekorativ naxışlara uyğun olması üçün onları tələb olunan forma və ölçüdə düzmək;
 - F.8.2. Zəruri halda nümunəyə uyğun düzülüşü başa çatdırmaq üçün tavaları kəsmək;
 - F.8.3. Tavaların birləşmə yerlərini və künclərini düzəltmək, kəsilmiş tavaları yerləşdirmək;
 - F.8.4. Texniki tələb və standartla uyğun olaraq səthləri hazırlamaq;
 - F.8.5. İşin cizgi və texniki tələblərinə uyğun olaraq tavaları səthin üzərinə qoymaq və ya onun yerini nişanlamaq.
- V.9. Tavaları döşəmək:
- F.9.1. İşə başlamaq üçün müvafiq sahəyə yapışdırıcı maddələr sürtmək;
 - F.9.2. Düzülüşün düzgün olmasını təmin etmək üçün tavaları seçilmiş yerlərə döşəmək;
 - F.9.3. Tavaları düzmək və kənarlarını düzülüşə uyğun olması üçün düzəltmək;
 - F.9.4. Texniki tələblərə uyğun olaraq səthi cilalamaq;
 - F.9.5. Döşənmiş səthi toz və yapışdırıcılardan təmizləmək;
 - F.9.6. Duru sement qatışığını qarışdırmaq və istehsalçının texniki tələbləri və işin tələblərinə uyğun olaraq ondan istifadə etmək;

F.9.7. Texniki tələblərə uyğun olaraq cilalanmış səthi təmizləmək və müvafiq vasitələr ilə parıldadmaq.

V.10. Təmizlik işlərini görmək:

F.10.1. İş ərazisini təmizləmək, qanunvericilik, norma və qaydalar, habelə iş üzrə tələblərə uyğun olaraq materialları yığışdırmaq, yenidən istifadə etmək və ya təkrar emala göndərmək;

F.10.2. Qurğu, alət və avadanlıqları təmizləmək, yoxlamaq və texniki xidmət göstərmək, eləcə də onları istehsalçının tövsiyələri və standart iş metodlarına uyğun saxlamaq;

F.10.3. Müəssisənin iş prosedurlarına əsasən iş davam edən müddətdə və başa çatdıqdan sonra ərazini təmiz və təhlükəsiz saxlamaq.

V.11. Materialları, vaxtı və işçi qüvvəsini qiymətləndirmək:

F.11.1. İş planı üçün tələb olunan materialların növləri və miqdarlarını qiymətləndirmək;

F.11.2. İş planına dəstək olmaq üçün tələb olunan əsas əl alətləri və avadanlıqlarının növləri və istifadə müddətini hesablamaq;

F.11.3. İş planının hazırlanması və icrasına dəstək olmaq üçün işçi qüvvəsinə olan tələbatı hesablamaq;

F.11.4. İş planını yekunlaşdırmaq üçün vaxt ilə əlaqədar tələbləri qiymətləndirmək.

V.12. Təfərrüatları sənədləşdirmək və zəruri halda yoxlamaq:

F.12.1. İş ilə əlaqədar xərc və qiymətləri müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq sənədləşdirmək;

F.12.2. Hesablamalar, xərclər və digər təfərrüatları müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq yoxlamaq;

F.12.3. Müştərilər üçün qiymətləri hazırlamaq;

F.12.4. Tavanın döşənməsi və cari təmir işləri ilə əlaqədar tələb olunan bütün prosedurları sənədləşdirmək;

F.12.5. Təmir və bərpa işlərinin qrafikini müəssisənin qaydalarına uyğun olaraq sənədləşdirmək.

C.3. TƏLİM İLƏ BAĞLI XÜSUSİ MƏLUMAT

C.3.1. TƏLİMİN NÖVLƏRİ

Bu peşə üçün zəruri sərişələr aşağıda göstərilən təlim metodları vasitəsilə əldə edilə bilər:

Formal təlim

Tövsiyə olunan formal təlim	Uyğun gələn təlim növü	Qeydlər
Tam orta təhsil ²		
Texniki peşə təhsili və ya akkreditasiyadan keçmiş təlim müəssisəsində təlim	☒	İlkin təlim akkreditasiyadan keçmiş peşə məktəbləri və sertifikatlaşdırılmış müəssisələr tərəfindən təşkil olunur. Bu təlim praktikadan qazanılan geniş təcrübə ilə əlaqələndirilməlidir. Yalnız praktiki təlim keçirildiyi hallarda sərişələrin tanınması haqqında sənəd əldə etmək üçün işçinin əlavə nəzəri təlim keçməsi və qiymətləndirilməsinə ehtiyac var.
Orta ixtisas təhsili		
Ali təhsil		
Digər:		

Qeyri-formal və (və ya) informal təlim tələb olunan sərişələrin əldə edilməsi və genişləndirilməsinə şərait yaradır. Bir çox hallarda küçələrə tava döşəyən şəxs zəruri sərişələri yalnız qeyri-formal və (və ya) informal təlim vasitəsi ilə əldə edə bilər.

Qeyri-formal təlim

Təcrübə göstərir ki, qeyri-formal təlimin ən yaxşı yolu iş yerində usta yanında öyrənməkdir. Bu zaman praktiki təlim iş yerində aparılır, təlim mərkəzlərində, yaxud bilavasitə ixtisaslaşmış təlimatçı və ya usta tərəfindən keçirilən təlimlə əlaqələndirilir.

İnformal təlim

İnformal təlim, ənənəvi olaraq, ev təsərrüfatına aid olan işlər, eyni zamanda kütləvi informasiya vasitələri və sosial şəbəkələr vasitəsi ilə baş verir. O, tələb olunan nəzəri və təcrübə bilikləri verə bilər, lakin fərdi yoxlamadan başqa, digər qaydada müşahidə edilməsi demək olar ki, mümkün deyil və ölçülməsi çətindir.

² Ümumi orta təhsil ölkə vətəndaşları üçün icbari xarakter daşdığından cədvəldə əks olunmayıb.

C.3.2. TƏLİMİN İSTİQAMƏTİ

Normal təlim istiqaməti orta məktəbi bitirdikdən sonra ilkin peşə təhsili və təliminin əldə edilməsindən, həmçinin müəssisələrdə keçirilmiş təcrübədən ibarətdir. Bəzən peşə sahibləri orta ixtisas təhsili və ya ali təhsil pilləsində təhsilini davam etdirə, sonra əmək bazarına daxil ola bilər. Eyni zamanda, təlim istiqamətləri yuxarıda göstəriləndiyi kimi, bütün mərhələlərdə qeyri-formal və ya informal təlimi də əhatə edə bilər.

C.3.3. ƏVVƏLKİ TƏLİMİN TANINMASI³

Gələcəkdə küçələrə tava döşəmə sahəsində ən azı iki il təcrübəsi olan işçilər səriştələrin yoxlanması üçün imtahana müraciət edə və yalnız imtahanı keçdikdən sonra səriştələrin tanınması haqqında rəsmi sənəd əldə edə bilər.

³ Azərbaycanca səriştələrin tanınması üçün qiymətləndirmə sistemi hazırda mövcud deyildir.